

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 59 (4754).
13 МАРТ 1982 й
ШАНБА
Газета 1986 йил
1 июлдан чина бошлади
Баҳоси 3 тийин

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ЯНАДА САМАРАЛИРОҚ ИШЛАЙЛИК!

Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиққанлиги учун Ўзбекистон ССРга КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи сурункасига тўққизинчи марта топширилди



КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини топшириш пайти.

Ун биринчи беш йилликнинг бошланиш даври Совет Ўзбекистони тарихига ишчилар, колхозчилар, меҳнаткаш айтилганлиги янги зафарлари, эзу ишлари коммунистик қурилишнинг барча соҳаларидаги муваффақиятлар билан саҳифалар бўлиб кирди. Республика шахарлари ва қишлоқларнинг меҳнаткашлари КПСС XXVI съездининг тарихий қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг кўрсатмалари ва тавсияларини амалга ошириб, резервларини ижодий излашнинг кенг аяқ олдириб юборди, беш йиллик бошида бутун иш сифати ва самардорлигини янада юксалтиришга эришди. Партия совет кишилари фаровонлигини кескин ўстириш беш йилликнинг беш вазиаси деб эъдон қилди. Республика саноати ўтган йилги топшириқларни мўддатидан ялтира бажарди, қурилишда катта ва тизм рамама амалга оширилди. Ўзбекистон пахтакорлари чинакам жасорат кўрсатдилар, улар низоатда ноқудлай ша-

ронларда олти миллион тоналдан кўпроқ «оқ олтин» етиштириб давлатга сотдилар ва ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини ошириб адо этдилар. Халқ хўжалиги барча тармоқлари меҳнаткашларининг фан, маданият ҳодимларининг ишлари янги муваффақиятлар билан нишонланди. Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида юксак натижаларга эришганлиги, 1981 йилда итти- содий ва социал ривожланиш давлат планини муваффақият- ли бажарганлиги учун Ўзбекистон ССР сурункасига тўққизинчи марта КПСС Марказий Комитети, СССР Ми- нистрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комите- тининг кўчма Қизил байроғига сазовор бўлди.

12-март кунин Тошкентда бўлиб ўтган тағтилани йил- ги аша шу юксак мукофотни топширишга бағишланди. Иштирок этишнинг учун республика партия, совет, хў- жалик, касбаб сазов ва комсомол аъзolari намояндалари, саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши илгорлари йилландилар.

роиларда олти миллион тоналдан кўпроқ «оқ олтин» етиштириб давлатга сотдилар ва ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини ошириб адо этдилар. Халқ хўжалиги барча тармоқлари меҳнаткашларининг фан, маданият ҳодимларининг ишлари янги муваффақиятлар билан нишонланди. Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида юксак натижаларга эришганлиги, 1981 йилда итти- содий ва социал ривожланиш давлат планини муваффақият- ли бажарганлиги учун Ўзбекистон ССР сурункасига тўққизинчи марта КПСС Марказий Комитети, СССР Ми- нистрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комите- тининг кўчма Қизил байроғига сазовор бўлди.

12-март кунин Тошкентда бўлиб ўтган тағтилани йил- ги аша шу юксак мукофотни топширишга бағишланди. Иштирок этишнинг учун республика партия, совет, хў- жалик, касбаб сазов ва комсомол аъзolari намояндалари, саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши илгорлари йилландилар.

роиларда олти миллион тоналдан кўпроқ «оқ олтин» етиштириб давлатга сотдилар ва ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини ошириб адо этдилар. Халқ хўжалиги барча тармоқлари меҳнаткашларининг фан, маданият ҳодимларининг ишлари янги муваффақиятлар билан нишонланди. Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида юксак натижаларга эришганлиги, 1981 йилда итти- содий ва социал ривожланиш давлат планини муваффақият- ли бажарганлиги учун Ўзбекистон ССР сурункасига тўққизинчи марта КПСС Марказий Комитети, СССР Ми- нистрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комите- тининг кўчма Қизил байроғига сазовор бўлди.

роиларда олти миллион тоналдан кўпроқ «оқ олтин» етиштириб давлатга сотдилар ва ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини ошириб адо этдилар. Халқ хўжалиги барча тармоқлари меҳнаткашларининг фан, маданият ҳодимларининг ишлари янги муваффақиятлар билан нишонланди. Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида юксак натижаларга эришганлиги, 1981 йилда итти- содий ва социал ривожланиш давлат планини муваффақият- ли бажарганлиги учун Ўзбекистон ССР сурункасига тўққизинчи марта КПСС Марказий Комитети, СССР Ми- нистрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комите- тининг кўчма Қизил байроғига сазовор бўлди.

Тошкент темирйў- лар Саройида Ок- тябрь Революцияси ор- денли ўрта Осиё те- мир йўлининг йўл қу- рилиш-монтаж трети коллективига 1981 йил социалистик мусо- бақасида ғолиб чиқ- қанлиги учун КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Со- ветини, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Ко- митетининг кўчма Қи- зил Байроғи тантанали равишда топширилди.

Кўрувчи-йўлсозлар ўн биринчи беш йиллик топширигини муваффақият-ли бажардилар ва янги беш йилликни юксак суръат билан бошладилар. 1981 йил

Тошкент шаҳар Со- ветини янги йилда раис В. О. Қосимов топширди.

Кўрувчи-йўлсозлар ўн биринчи беш йиллик топширигини муваффақият-ли бажардилар ва янги беш йилликни юксак суръат билан бошладилар. 1981 йил

мукофот билан яна бир бор астойдил табриклашмга рўхсат этгайсизлар.

Л. В. Смирнов йилнинг ахлининг гулдўрос, давомли қарасаклари остида байроқни республика вакиллари топширди.

КПСС Марказий Комитети Сийсий бюроси аъзоси- га кандидат, Ўзбекистон Ком- партияси Марказий Комитети- нинг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов КПСС Мар- казий Комитети, СССР ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи- ни қабул қила туриб, Ўзе- бекистон меҳнаткашларининг зарбдорларча ижодий ишла- рига, партия XXVI съезди қарорларини, ўн биринчи беш йиллик планларини рў- сба чиқариш учун умум- халқ курашига уларнинг қўшган ҳиссасига берилган шу қадар юксак баҳо учун республика ишчилар сийфи, колхозчи деҳқонлари, айти- лари, барча меҳнаткашлари номидан КПСС Марказий Комитетига, Совет ҳукумати- га, ВЦСПС ва ВЛКСМ Мар- казий Комитетига, шахсан азиз Леонид Ильич Бре- жневга сийқилидан ташаккур ва миннатдорчилик ҳис- туларини наҳор этди.

Бу гапти мукофот 1981 йил — КПСС XXVI съезди бўлиб ўтган йил аяқларига кўра қўлга киритилганлиги билини, айниқса, қувонч- лар, леда Ш. Р. Рашидов, Бултурин йил съезди сийсий бюроси аъзоси, мажбуриятнинг аъзоси сийсий кучини, мам- лкатимиз халқларини қардош- ларга ёрдамчиликни қўлла- ри кучини, Ленин партияси ҳамда бутун совет халқининг ўй-фикрлари, мансаплари ва ишлари йилнинг янги куч билан намоиш этиди.

Бизга кўчма Қизил бай- роқ барча совет кишилари кабр республика меҳнаткаш- лари ҳам халқларимизга ёр- дамчиликни қўллашнинг аъ- зоси бўлиб, 1982 йил учун оширилган социалистик маж- буриятлар қабул қилдилар. Республика меҳнаткашла- ри бу мажбуриятларини пар- раф билан бажаришларига шик-шўхқа йўқ, деб таъкид- ладилар нотид.

Л. В. Смирнов ўз нутқида КПСС билан Совет ҳукума- тининг ташқи сийсий фаоли- яти масалаларига катта ўрин берди. Совет кишилари пар- тиянинг ички ва ташқи сий- сатини сийқилидан қўллаб- қувватлаб, яқинлиги билан маъдулламоқдалар, деб таъ- кидади у. Совет кишилари мамлакатимиз меҳнаткаш- ларининг фаровонлигини оши- риш соҳасида қилинган кў- жда катта ишлар учун Мар- казий Комитетга, Марказий Комитетининг Сийсий бюроси- га, КПСС Марказий Комите- тининг Бош секретари, сийсий ленинчи ўртоқ Леонид Ильич Брежневга чуқур миннатдор- чилик наҳор этмоқдалар.

Улуғ Ватанимиз шонли сазо — Совет Социалистик Республикаларнинг Иттифоқи- нинг 60 йиллигига қилинган- моқда.

Совет Социалистик Рес- публикаларнинг Иттифоқи ўн- итинчи шонли 60 йиллигини кўчма қизил байроқни қўллаш қарши олмоқда. Совет кишилари Ватан бахт-саодати йўлидаги, бутун дунёда тинчликни мус- таҳкамлаш йўлидаги меҳнат муваффақиятларини янада қўллашга астойдил бел боғлашлар.

Менга катта шараф кўр- сатилиб, Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасига КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Мар- казий Комитетининг кўчма Қизил байроғини топшириш гафасига юқлатилган.

Сизларни шу янги фахрий

рининг фарзандлик ташак- курларини яна ҳам яхшироқ, яна ҳам самаралироқ иш- лашга астойдил иштирокчи- лари билан наҳор этмоқдалар.

Ўртоқлар, белгиланган марралар юксак бўлиб, ол- димизда катта, мураккаб ва жузда масъулиятли вазифа- лар турибди. Саноатда иш- лаб чиқаришнинг 5 процент ўсишини, шу жумладан халқ истеъмол қилаётган моллар ишлаб чиқаришнинг 8,5 про- цент ўсишини таъминлашга қарор қилинди. Пиланга қў- шимча равишда 200 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилиш зарур.

Катта ҳажмдаги қурилиш ишларини бажариш, олти миллион квадрат метрдан кўпроқ уй-жойларни қўлла- ланишга топшириш, салкам юз минг гектар янги сўғори- ладиган ерларни ўзлашти- риш керак бўлади. Пасса- жир ва юк ташини енча ор- тали, алоқанинг ҳамма турла- ри янада ривожлантирилади.

Қишлоқ меҳнаткашлари давлатга 6 миллион тонна, шу жумладан 400 минг тон- на қимматли ингичча толади пахта сотиш мажбуриятини қабул қилдилар. Дон, мева- сабзавот маҳсулотлари, пил- ла етиштириш ортали.

Чорвадорларнинг кўп ва астойдил меҳнат қилишлари- га тўғри келади. Чорва туғ- ини қўллашнинг, унинг маҳсулдорлигини ошириш, 290 минг тонна гўшт, 815 минг тонна сўт, 1 миллион дондан кўпроқ туҳум тайёр- лаш кўзда тутилмоқда, бу аса 1982 йилги умумий ха- рид ҳажмидан анча ортиқ- дир.

Савдо, умумий овқатла- ниш, маиший хизмат ҳо- димлари олдида ҳам катта ва- зифалар турибди. Халқ хў- жалигида иттисоид ва тежам- колик режими янада қў- чайтириш тадбирлари белги- ланди.

Бизнинг мажбуриятлари- миз ички қарра масъулият- лидир, чунки бу мажбурият- лар азия ва порлок байрам — СССР ташқи элчиларининг 60 йиллигини аъзоси сийсий актив- лари ва меҳнат байрати билан муносиб кўтиб олишга хо- зирлик қўйишга бир пайтда топширилганлигининг чуқ- қур рамзий маъносига бор.

Совет Социалистик Рес- публикалари Иттифоқининг бўлак-бўлак юбилейи партия ле- нинизга миллий сийсатининг таъинишлари, барча қардош иттифоддош республикалар дўстлиги ва йиллигининг, ўзаро ёрдами ва қалин ҳам- корлигининг ҳаётибиз кучи- ни қўйиб қабир қилиш аъ- зотлари. Барча қардош иттифоддош республикалар бизнинг кўп мизлатли Вата- нимизни қудратли ва энгил- мас қилмоқда.

Ленинчи партиянинг КПСС XXVI съезди ишлаб чиққан йўли — ҳар бир республи- канинг ички ва маънавий потенциалини қўллашнинг ва шу билан бирга мамлакатни уйғун ривожлантириш учун ана шу потенциалларнинг улуғ даражада фойдаланиш йўли- дир. Зотан биз коммунизм қурилиши умумхалқ ишга Ўзбекистоннинг ҳиссасини йил сайин қўллашнинг ўн- итинчи беш йиллик ватан- парварлик ва интернационал бурчимиз, деб биламиз.

Республикага кўчма Қи- зил байроқини берилиши ва топширилиши — жамаияти- мизда виждондан қилинган меҳнат нақалар юксак қар- ланишини, партиянинг ва ҳу- кулатимиз, КПСС Марказий Комитети, унинг Сийсий бю- роси ва шахсан Леонид Иль- ич Брежнев республикамиз- ни янада ривожлантириш ва равақ топширишга қўйган таътибдор бераётганлиги- ни кўрсатувчи яққол да- лилдир. Ўзбекистон меҳнат- кашлари мана шу гафму- лик ва эътибор учун ўла-

ларнинг амалга ошири- ланиши, қурорт ва турист- тик объектларни, пионер лагерларини бонто- этишда қурилиш-монтаж ишлари планнинг бажари- лиши билан боғлиқ бироқ мамлакатимизга амалий аълолият 1982 йил- ги планлар ва социалистик

Финляндия Респу- бликасининг президенти М. Койсто 11-март кунин Ленинграддан ва- танига қўйиб кетди. У СССР Олий Совети Пре- зидиумининг тақдирла- ниши билан боғлиқ бироқ мамлакатимизга амалий аълолият билан кел- ган эди.

Ижодий учрашув

В. И. Ленин номи Тошкент Давлат уни- верситетининг маданият саройи доимо сту- дент-ишлар билан га- жум. Бу ерда тез-тез қизиқарли кечалар,

кеңг зали студентлар билан тўлиди. Студентлар Муқимий номи Тошкент Давлат музыка- ли театрининг таняқ- ли артистлари билан ижодий учрашувга йил- ландилар. Учрашувга театрининг таняқ- ли артистлари Хусан Ра- химов, Суръат Пула-

ТОШКЕНТ ГАЗЕТАЛАРДА

Ўзбекистон Ком- партияси Марказий Ко- митети «Андижондор- строй» бошқармаси ко- лективининг Андижон сув омбори қурилишини

Совет Социалистик Рес- публикалари Иттифоқи ташқи элчиларининг 60 йиллигига тугаллаш борасидаги тадбирлари- ни маъқуладилар. «Ан- дижондорстрой» кури- лиш бошқармаси ко- лективининг тадбирлари бутун тоғли газеталар-

да эълон қилинган. 11-март кунин Тош- кентда меҳнаткашлар- нинг дам олишини таъ- мин қилувчи республика комиссиясининг мажли- си бўлиб ўтди. Меҳнат- кашларнинг дам оли- шини яхшилаш юзасидан илгери берилган таъсия-

ларнинг амалга ошири- ланиши, қурорт ва турист- тик объектларни, пионер лагерларини бонто- этишда қурилиш-монтаж ишлари планнинг бажари- лиши билан боғлиқ бироқ мамлакатимизга амалий аълолият билан кел- ган эди.

М А Ж Б.

ИБРАТЛИ ХИКОЯТЛАР

Яхшиликка ёмонликми?

Дунёда икки нарса бир-бирига зид иш тутиб, ҳаёт қозонида қайнайди: нур билан зулмат, бахт билан қуфлат, ҳаёт билан ўлим, яхшилик билан ёмонлик доим курашиб келади.

Икки доню табииётнинг ана шу қарама-қарши савдолари ҳақида суҳбатлашиб ўтиришарди.

Биринчи донюшманд айтиди: — Ҳаёт ҳақиқатга баъзан тушунолмай қоласан. Бир одам бошқа бир одамга яхшилик қилсади, аммо ундан ёмонлик кўради. Мана бир ҳикоя: Менинг ён қўшим Солиқ исми киши фаровон яшар эди. У одамларга раҳмдил, оқингил, сакки ва ҳоҳисор эди. Солиқ деворларимен қўшим Сафарнинг этти боласи билан қийнаётганини билиб, унга деди:

— Ён бирорлар азиз қўшим, сенга доню берай, далага олиб чиқиб соч, канча ҳосил олсанг менга ҳеч нима берма, фақат бола-чақангни яхши боқишга сарфласанг бўлади.

Ҳимматингиздан миннатдорман, — деди Сафар бош эгиб, — агар турмушимни унглаб олсам, сизни мангута унутмайман...

Солиқ унга қоп-қоп дон, ер ҳайлаша улову-омоч берди. Сафар ўша йил далада бир озгина меҳнат қилди. Тўғриси, меҳнатга ҳам бўйин бермай экин экишга, ҳосил йиғишга мардиқор солиди. Эҳе, ниясини айтасиз, Сафар ўша йил шунақаям кўп ҳосил олдики, оғирларни тўлиб кетди. Бойлик устамонлиқни ўргатса ҳам, одамгарчиликни ўғиллаб кўр экан. Сафар ўзига ердан қўшимни чўзган Солиққа бирор ишбон ҳам бермади, раҳмат ҳам айтмади. Овладан бир йил ўтган, Сафар савдогарчилик билан шуғулланиб, шаҳармашаҳар кезиб чўнонам бойиб кетдики, энди у бош кинми танимай қолди. Бойи-роғ олиб, ҳосил жойига кўчиб кетди.

Бу қариналарнинг ишлари қизиб экан. Солиқ унинг йил бегов этиб, турмушнинг ноҳор аҳволга тушиб қолди. У ўзига йиғилди: — Сафар ҳар ҳолда дўстим, бир ердан сўраб бораё, ё қўшим берар, ё йўқимин берар...

Солиқ шу умид билан Сафарнинг боғига бориб у билан учрашди-да, ҳол-аҳволини айтиди, «ердам берсанг» деб илтижо қилди. Бунга эшитиб Сафарнинг анаси қолди:

— Менинг оилам қатта, — деди у, — мерос-хўрларим кўп, сенга ҳеч қандай ердан қилолмайман.

Солиқнинг бўйни ҳам бўлиб, Сафарнинг ҳўзувиган қўлини синиб чиқиб кетди.

Байт: **Ноқаснинг бойлигидан қимматли одам қалби. Нурдан тоза бўлади ҳимматли одам қалби.**

Мен ана шу воқеанинг тўғриси бўганимда: «Нима учун яхшиликка ёмонлик қайтди», деб ўйлаб қолдим.

— Хўш, кейинчалик Солиқнинг тақдирини нима бўлди? — сўради иккинчи донюшманд ўйлаб қолди.

Биринчи донюшманд деди: — Солиқ «дўст»нинг олдидан мискин бўлиб қичиб, уйга келибди. Баҳор пайти экан. Қийинчилик билан олтигина дон-дўн топибди. Вола-чақалари билан уни ерга юиб, қузда жўл-кўл ҳосил олибди. Бу орада сакки дўстлари ердан қўшимни чўзинибди. Солиқ шундай фаровон бўлиб кетибдики, унинг олдидан Сафарнинг турмуши ҳеч гап бўлмай қолди.

— Ана яхшиликнинг меваси, — деди иккинчи донюшманд фахр билан, — яхшилик ерда қолмайди, лекин сенинг қўшимни яхшиликни одами одамга эмас, одамнинг ноқасига қилган экан. Ноқас, ҳасис, дили нопок одам яхшиликни билмайди. Қара, дўстинг қилган яхшиликни унга ўз меҳнатидан, ҳимматидан одамлардан қайтариб.

Байт: **Дили шикаста одам Сўзга қилса мунолот. Қўлига таскин солиб, ишга беринг налот!**

Телба в а н о д о н

Одамларнинг феъл-атвори қизинг: телбадан эрмак қилишаркан, нодондан нафратланшаркан.

Бир телбанамо одам бўлган экан. Унинг исми Сахихон экан.

Телбанамо одам ҳар кун саҳарда туриб, елкасига «бана» кўтарар, кўнгалдан икки челака суя тўлдириб кўчама-кўча, уйма-уй юриб сўраган:

— Кимга суя керак?

— Билта суя керак, ташлаб кет, аша, — дейишаркан одамлар.

Икки челақидан суви бўшатиб олган хонадон телбанамо бу одамнинг челагига ё бир танга, ё битта нон ташлаб қўраркан. Телбанамо одам бир танга берган одамга ҳўрмайиб боқиб, дер экан:

— Меҳнатини тўғри қадрламадингиз, кесатик билан ҳақ тўладингиз.

Телбанамонинг челагига кимда ким битта нон ташласа, у мамун бўлиб дер экан:

— Ҳимматингизга бадли, ҳалол меҳнатингизга ҳалол ҳақ бердингиз, меҳнат олган сувингиз оналигиз сувингиз ҳалол бўлсин!

Одамлар қўлишаркан, одамлар ҳайрон бўлишаркан да:

«Эҳ телба, меҳнатингизга кўп ҳақ олиб бойсанг бўлмайдингиз!» дейишар экан.

Нотроқ телба вафот этибди. Уни олат бўйича изга-ишом, ҳўрма-этибор билан дала этибди.

Қўшлар, утуб қишлоқнинг сув бормайдиган жойига телбанамо ўғинига бир бадуруш, тангандан одам сув ташиб бошлади. Унинг икки челақ сувини олган одам бир танга ташласа, дер эмиш:

— Яшанг, иложи бўлса ана бир танга ташланг.

Сув олган одамлар ҳайрон бўлишибди. Унинг икки челақ сувини олган одам битта нон ташласа, бадуруш, юхотон одам дермиш:

— Намунага ноқасан, аша бўлмасан ирим танга ташла! Сувинг сени, кўр қилсин, басир қилсин.

Одамлар бу ноқасдан ҳар кун шу тахлит гапларни эшитибди, диллари шикаст топибди. Улар бир пайтлар ўзлари қулган телбани кўн эслашибди, унинг номини дилларига жо этишибди, сўғ ҳоҳисор ўша телбанинг қабрига мармар-тош ўрнатибди, унга шундай ёзув биттирибди: «Бу ерга ҳоҳисор телба Сахихон дафн этилган».

Байт: **Телбанамо одамнинг бир яхшилик сирин бор. Нодон олати ёмон, бир ваҳшийлик кини бор.**

Тўқия РАСУЛБЕВ.

КЕЛИНГ, БИР КЎЛИШАЙЛИК

УТ ТУШАНДА Париж чиси унинг стақанини тўлдириб бергач, меҳмон узоқ хонаси томон берида тузда содир бўлган эди.

Бир илгиз меҳмонни қўлига стақан кўтариб, хонадан стақан келгач, меҳмонхона хизматчиси-га деди:

— Бир стақан сув беролмайсизми? Меҳмонхона хизмат-

Сиз бунча сувини нима қиласиз?

— Ох, ҳеч нарса, хонамега ўт тушган эди, — деди илгиз бурқиб, тўтун чиқатган хонани кўрсатиб.

ҲУКИЗЛАР ЖАНГИ Икки француз саҳёт қилиш учун Испанияга келди. Бахга қарши улар испанчини билишмасди. Бир кун улар оқатлангаш истагиди

Бош пландан бир лавҳа Янги микрорайон

«Ташкилот» лойиҳа институтининг 3-устахонасида Сафарнинг, Баранов ва Ар-тиллерия кўчаларида бўлиб этиладиган янги микрорайон лойиҳаси яратилди. Лойиҳа бош архитектори Н. Пушкарёва, лойиҳа бош инженери Л. Са-люкова, устахонанинг бош архитектори С. Розенблюм, архитекторлар О. Рибакон, Х. Тошмуҳамедовлар, Фрунзе райони терри-ториясида жойлашув-чи мажму микрорайон-да аҳоли учун барча қўлайликларни яратишга ҳаранат қилган-лар. Микрорайон эски

турман бозорига та-лабон этили. Янги аҳоли турар жой рай-онда асосан 2, 3, 4-хатларда 9 қаватли ту-рар жой биноларини бўлиб этиш кўзда ту-тилган. Микрорайон территориясида шах-сий автомобиль, ағла-ри учун ер ости гара-жи ҳам бўлиб этилади.

Урта Осиёнинг та-биий илҳам шартини ҳисобга олган меъмор-лар уйланинг дераза-ларига бир йўла беэақ вазиасини ўтовчи қўиш тўсқич мослама-ларининг янги хиллари-ни қўллашни лозим топганлар. Бу «Имас»

СУРАТДА: янги микрорайоннинг маҳти. Х. Мирзакаримов фотоси.

Шанба оқшоми

СЎЗ МУЛКИГА САЁХАТ

Маълумки, ўрта Осиёда табиёт қадимий фанлардан биридир. Табиёт кили оғиздан-оғизга кўчиб юрши натижасида тараккий этиди, ёзув пайдо бўлган, у ёзма равишда ривожлана бошлади. Олимлар ўз асарларида табиётга доир терминларни қўлаб, қўлаб, уни янада бойитдилар. Абу Бакри Розий, Абу Али ибн Сино, Абу Райҳон Беруний каби олимларнинг асарларида медицина ва дорушunosика оид терминлар, атамалар учрайдик, қўида шу-лардан баъзилари билан азиз оқшомхонларни таништирамиз.

ДАВО — бу сўз арабча бўлиб, дору де-ган маънони билдиради (узбек тилида унинг қўшқил формаси ал-виза ҳам қўлланган).

Солда дорилар — ад-вия муфрала, мурак-лаб дорилар — ад-вия мураккаба (каби). Шун-дай бўлган, жуо-риш сўзининг лу-ғавий маъносини «ҳазм-қилиш» демасди. Бу термин билан меъда-нинг иштини яхшилаш ва ҳазмини кучайтириш учун хизмат қиладиган

Тарихий дори номлари

либ, арабчада харда-лун деб юритилди, русча эквиваленти горичадир. Таркиби-да эфир на аччиқ мо-да сақлайдиган ўсим-лик ҳисобланади.

ШАРОБ — арабча шаробун (яъни ичим-лик) сўзидан олинган бўлиб, ўзига шараба, яъни ичмоч демасди. Русча сироп сўзи ҳам арабча шароб сўзи-дан келиб чиққан. Ўзбек-ча шароб шароб сўзи-нинг ўзбекчалашган вариантдир. Демак, биргина арабча шароб сўзидан ўзбекчага икки маъно аниқлашувчи икки сўз, русчада шарбат сўзининг эквиваленти сироп келиб чиққан.

ХАБ — аччиқ таъ-ми, натижати ўх-шот-дек келадиган мурак-каб дори тури. Бу тер-

мин асли арабча бў-либ, ҳаббун — дов, до-на мева деган маъно-ни билдиради. Бу сўз Навоий асарларида ҳам учраб туради. Ма-саан, «ҳабб набот».

Ҳовирзи замон дори-шunosигида лотинча русча шилола термини-га эквивалент бўла-олади.

ПОТУТ — тутнинг қадим замонлардан бери машҳур бўлиб келган (олимлар фий-рича) Сурия нави. Тут (ёни тут) тожик-ча бўлиб, потут шом-тути демасди. Ибн Си-но уни рордон тут деб ҳам атайдиган ва оғиз-ҳамда томоқ шишлари-да фойда қилади, дей-ди. Ана Ибн Синонинг айтишича, баргининг суви тиш — оғригиди,

ТАРБЕК (ҳозирги русча илмода тарьяк). Бу сўзининг келиб чи-қиши ҳақида Х — ХI асрда яшаган олим Абу Абдулло ал-Хо-размий фикрига суя-лашмоқчи. Унинг фикрича, илон ва шун-га ўхшаш чақури ҳай-волларни билдирувчи юнча — тирйуш сў-зидан олинган.

ХАНТАЛ — асли туркийча хардал сўзи-дан келиб чиққан бў-либ, арабчада харда-лун деб юритилди, русча эквиваленти горичадир. Таркиби-да эфир на аччиқ мо-да сақлайдиган ўсим-лик ҳисобланади.

ШАРОБ — арабча шаробун (яъни ичим-лик) сўзидан олинган бўлиб, ўзига шараба, яъни ичмоч демасди. Русча сироп сўзи ҳам арабча шароб сўзи-дан келиб чиққан. Ўзбек-ча шароб шароб сўзи-нинг ўзбекчалашган вариантдир. Демак, биргина арабча шароб сўзидан ўзбекчага икки маъно аниқлашувчи икки сўз, русчада шарбат сўзининг эквиваленти сироп келиб чиққан.

ХАБ — аччиқ таъ-ми, натижати ўх-шот-дек келадиган мурак-каб дори тури. Бу тер-

ХИКМАТ — БИР ХОВУЧ ОЛТИН. БАХОРНИНГ НА- ФИС ЧЕЧАКЛАРИ ЧАРМ ТЎП ИШ- КИБОЗЛАРИГА СО- АТ — ИҶУДА ҲАМ- РОҲИНГИЗ БУЛАДИ

шинини оғиздаги яра-ларда, шираси, қури-тилгани ёмон яраларда фойда қилади.

ҚАЛАЙ — илмий манбаларга кўра Қалай сўзидан келиб чиққан. Қалай Осиё-даги Хиндихотой ярим оролининг жанубий чеккасида, жойлашган Малакка ўлкасига те-гишли жой номидир. Шу ердан Яқин Шарқ мамлакатларига қалайи (русча олов) келти-рилган. Умуман, Ма-лакканинг ер юзаси тоғлиқ бўлиб, қалайи, волфрам, бистит кон-ларига бой. Абу Рай-ҳон Беруний ва Абу Али ибн Сино замо-насида бошқа дорилар билан қўшиб-қўз ҳас-таликларига ишлатил-ган.

А. ҚОСИМОВ,
«Медицина» напш-
ётининг ходими.

ҚАЛАМҚОШ (Қўшиқ)

Боқсам қўлиб юзига, ор қилмасин қаламқош.
Болдек ширин сўзга ор қилмасин қаламқош.
Ҳеч қолмасин ҳизматсиз берган саволларини ҳам.

Дунёни ёр қўзига тор қилмасин қаламқош.
Тўлиб оқид жўлнинг тасвирга талма сўз.
Муҳаббатни динига кўиш қилма ёққан киз.
Амур бўлса у талко. Тоҳир бўлай мен ёлғиз.

Керабаторини йўқдан бор қилмасин қаламқош.
Бир лавҳа гар қўзига кўз ҳўмор қўрқинмас.
Дил этиниб сўроқлар, не учун ёр қўрқинмас?
Қўрқинмас агар у кўзга бағир қўрқинмас.

Йўлдош қўлиб, бирокни ёр қилмасин қаламқош.
Йўлдош ПАРДАЕВ.

— Э. Қарғавой, ҳу-до ҳақи, пишлоқни бўлиб ёиш учун ме-нинг олдимга туш, ўт-ган кунни қизиб, бир воқеа бўлиб, қопқонда оғемини синдириб ол-дим, юрломалман. Бу пишлоқнинг бахду ҳи-ди менинг қўлгилмин қўтарайди, яра учун ҳиди ёқимсиз.

Қарға ботинолмай бир неча қадам нари-га тушди.

— Келавер, қўрқма! Мен бевосита бир яра-дон бўлсам, сенга қан-дай ёмонлик қилар-ди.

Тулки шундай деб бирданга қаргани ту-тиб олмоққа сакради. Бирок у қаргани ту-толмади, — тўртта па-ги унинг оғизда қол-ди, холос.

Қора қайинга қўн-ган қарга ачиниб: «Эҳ, сенга пишмасин керак эди. Сен таъна-ти пайтон, менинг овоз бўлади оламда! Яна бир оз қараллачи!»

Қарға бор овози би-лан қариларди. Қарға шундай дилдан қи-чирган эди, чангаллар бўшашиб, пишлоқ ту-ри. Тушнинг туш-ти олдига келиб туш-ди. Ренар пишлоқдан кўз уюлмасала, лекин теғмади. Тулки аранг ўйнадан турди ва бир ўғини ҳавода муаллақ тутиб, «оқсоқланиб, инграганча:

— Худого шукур, овозинг шундай ҳам тиник, мусаффо. Агар ёнғоқ емасанг, овозинг очилмади, энг — яхши овоз бўлади оламда! Яна бир оз қараллачи!

Қарға бор овози би-лан қариларди. Қарға шундай дилдан қи-чирган эди, чангаллар бўшашиб, пишлоқ ту-ри. Тушнинг туш-ти олдига келиб туш-ди. Ренар пишлоқдан кўз уюлмасала, лекин теғмади. Тулки аранг ўйнадан турди ва бир ўғини ҳавода муаллақ тутиб, «оқсоқланиб, инграганча:

— Худого шукур, овозинг шундай ҳам тиник, мусаффо. Агар ёнғоқ емасанг, овозинг очилмади, энг — яхши овоз бўлади оламда! Яна бир оз қараллачи!

Қарға бор овози би-лан қариларди. Қарға шундай дилдан қи-чирган эди, чангаллар бўшашиб, пишлоқ ту-ри. Тушнинг туш-ти олдига келиб туш-ди. Ренар пишлоқдан кўз уюлмасала, лекин теғмади. Тулки аранг ўйнадан турди ва бир ўғини ҳавода муаллақ тутиб, «оқсоқланиб, инграганча:

Қарға ачинибди, унинг сўзларига «қу-лоқ соймай учиб кет-ди. Бу пишлоқ Тул-киннинг синган оғи учун энг яхши маҳкам эди.

Французчадан Нисон УМБАРОВ таржимаси.

Машина соатлари тузатилади

«Техспожбитри б о р» ишлаб чиқариш би-ролмаси ҳамшаҳарли-мига ундан ортқ хиз-мат турларини кўрсат-моқда. Яқинда бу ерда

яна бир қўлайлик яра-тилади. Весна қўчаси 223-уйда жойлашган ана шу бирлашманинг 48-ка-бул пунктида машина-лар соатини ремонт қи-

дилар. Официантка барча нарсаларга тушунибди, уларга бир жуфт қўлқўқ қилиб, чиқиб кетди. Икки француз иштаха билан биштексини ку-тиб турарди. Орадан ҳеч қанча вақт ўтмай, официант тарелка кўта-риб келди. Тарелка усти-да биштекс эмас, «Хўкўзлар жанги» учун театр билети турарди.

Н. ХУДОЙҚУЛОВ тайёрлаган.

ЯЛПИЗ ХИДИ

Фасли баҳор келди. Дилларда илрин бир туғу, ҳис уйғотиб ба-ҳор келди. Нақадар бў-зал, нақадар кўркам фасл. Атрофда боқиб гўзал манзаралардан қўнғил ором олади. Рух енгил тортади. Хиёболлар жаннат, эрам боғларига ўх-шайди. Бундай пайт-ларда ёшлар товусдек товланиб, хиромон би-лан юришади.

Ана, икки ёшлар мен орталардан атайлаб қўсатсам, иккисин ҳам таниш. Узоқ ку-затиб ўтирибман. Ик-кинсининг ҳам нигоҳи сирли. Назарларида бу атрофда ҳеч ним йўқ-дай. Эҳтимом қўларига ҳеч ким қўрқинмаёт-ганлир. Ахир ёшлар қалби шалолдек жўш-тиб турган, шундай бўлиши табиий.

Севгининг кўзи — кўр, дейдилар. Йўқ. Севгининг ўзи ҳамма-нинг кўзини алдайди, бутун ботиқини ўз муъжизалари билан сеҳрлайди.

Шундай ширин ха-ллар оғунида ўтирган эдим, ҳалиги икки ёшнинг жўзобдор қўлисини эшитиб ана улар томонга қарашга мажбур бўлидим. Қи-зинг оҳангдор қўлини қўлигим остида қўмуш-тапта жарангитдек ян-гир кетди. Эсаётган майин шаббода менга раҳимлилик қилгандай қизнинг ширин овози мен томон учириб келарди. Қиз дерди:

— Латифжон ака, мана бун қаранг, чи-роллагини қаранг, зумрад ялғизларни қаранг, хиданг.

— Яшанг жоним, Раънохоним!

Пингит қиз қўлидан ялғизан олади, димоғи-га тутиб хидлагиди, қўзлари галати суя-либ кетди.

— Жуда хўшбўй! Ялғизан Сизнинг ҳи-дингиз бор, Раънохон.

Қиз ана қўмуш та-нга жарангитдек ёқимли бир оҳангда қўлиб юборди.

Очиги, шунда қал-бимдан илқ, жулдам ширин бир ҳис оқиб ўтди. Бахтли шу икки ёшнинг қалблари ман-гу қовушиб, бахтли бўлишларини тилади. Уларга ялғиз туғза-ган сеvgи фасли — фасли баҳорга тасан-но айтдим, таваллолар қилдим.

Гўзало МАМБЕТОВА.



Тошкентлик футбол мухлисларини бирин-чи навбатда Ўзбекистон терма командаси иштирок этидиган уч-рашув натижаси қи-зиқтирар эди. Тўғри-сини айтганда, ҳам-юртларимизнинг бу сафарги рақиб кучли коллективлардан бири бўлибди. Терма командаси эди. Учра-шув низоғида қизлар-ли ва жангалар бўлиб, 2:0 ҳисобида учрашув тақдирини ўз фойда-ларига ҳал қилган республикамиз футбол-болчилари турнирда тўққизинчи ўринни эгаллашди. Охири ўрини эса руминия-лик ёш футболчилар эгаллашди.

Венгрия ва Финляндия терма командалари ўртасидаги учра-шувда еттинчи ўрин тақдирини ҳал қилди. 2:1 ҳисобида гол-лиқчан венгриялик ёш ўсмирлар еттинчи ўринни эгаллашди.

Польша терма ко-мандаларининг дарвоза-сига икки марта тўп киритган СССРнинг иккинчи командаси бо-шинчи бўлди.

СССРнинг биринчи ва Чехословакия тер-ма командалари ўрта-сиданги учрашув низо-ғида галабаса эри-шди. Турнирда, со-врини унинг ўзини эгаллашди.

«Старт» стадионида ГДР ва Грузия терма командалари ўртасида бўлган учрашувда тур-нир голиби аниқлан-ди. Томошбинлар ни-ҳоятда қизиқарли ва ҳажонли беллашув-нинг гувоҳи бўлишди. Ҳар икки команда го-либ чиқиб учун бор имкониятини ишга сол-ди. Шунга қарамасдан,

асосий вақтда ҳисоб очилмади. Қўшимча вақтда эса ГДРлик футболчиларнинг ома-ди келди. Улар тур-нир голиби бўлишди. Турнир ташкилоти ко-митетининг раиси Тош-кент шаҳар партия ко-митетининг секретари М. Ф. Солдатов то-мошбинларнинг гул-дуроси қарсақлари ости-да уларга турнирнинг бош соврини — тагга чини вазани тошир-ди.

Шундай қилиб, фут-бол бўйича XII Халқ-аро ўсмирлар турнири ақилланди. Яна уч-рашувча, хайр!

СУРАТЛАРДА: ёш футболчиларнинг ўйи-ларидан ҳафзалар.

Р. Загратдинов фотолари.

Ҳўйта усталик билан ҳаракат қилишди. Уч-рашувда ҳисоб очил-мади. Голлиб ўн бир метрилик жарома бел-гисидан тўп тешиб би-лан аниқлаша тўғри келди. Бу сафар ма-ланкатимиз футболчи-лари ўзларини кўрса-тиди. Улар 4:2 ҳис-обида галабаса эри-шиб, турнирда, со-врини унинг ўзини эгаллашди.

«Старт» стадионида ГДР ва Грузия терма командалари ўртасида бўлган учрашувда тур-нир голиби аниқлан-ди. Томошбинлар ни-ҳоятда қизиқарли ва ҳажонли беллашув-нинг гувоҳи бўлишди. Ҳар икки команда го-либ чиқиб учун бор имкониятини ишга сол-ди. Шунга қарамасдан,

асосий вақтда ҳисоб очилмади. Қўшимча вақтда эса ГДРлик футболчиларнинг ома-ди келди. Улар тур-нир голиби бўлишди. Турнир ташкилоти ко-митетининг раиси Тош-кент шаҳар партия ко-митетининг секретари М. Ф. Солдатов то-мошбинларнинг гул-дуроси қарсақлари ости-да уларга турнирнинг бош соврини — тагга чини вазани тошир-ди.

Шундай қилиб, фут-бол бўйича XII Халқ-аро ўсмирлар турнири ақилланди. Яна уч-рашувча, хайр!

СУРАТЛАРДА: ёш футболчиларнинг ўйи-ларидан ҳафзалар.

Р. Загратдинов фотолари.

Ҳўйта усталик билан ҳаракат қилишди. Уч-рашувда ҳисоб очил-мади. Голлиб ўн бир метрилик жарома бел-гисидан тўп тешиб би-лан аниқлаша тўғри келди. Бу сафар ма-ланкатимиз футбол

